

زندگینامه احمدشاملو

با تمامی جوانه ها، همراه بادفترکان ننه دریا، همراه پریا آمده ایم تا دریچه ای بگشاییم رو به روشنای زندگی شیرآهن کوه مرد ادب ایران زمین. او که با اشعار سپیدش، دلها را به سپیده دم عشق برد و با اشعار وداستانهای عامیانه اش، ادب و هنر بی تکلف و زلال را به کوچه باغ دلها کوچاند. آمده ایم تا از پنجره کوچک این دفتر، قطره ای از دریای روح شاملو را باز شناسیم.

احمدشاملو در ۲۱ آذر ماه سال ۱۳۰۴ در فیابان صفی علیشاه تهران متولد شد. پدرش افسر ارتش بود و به همین دلیل احمد دوره کودکی و نوجوانی را در شهرهای مختلف ایران گذراند. شاملو دوره دبستان را درفاش، زاهدان و مشهد، دوره دبیرستان را در بیرجند، مشهد و تهران به سر برد.

از همان آغازین روزهای کودکی با سیر و سفر و تمولات و جستجوها زندگیش رنگ گرفت. از همان عنوان کودکی الفبای مقاومت و ایستادگی را آموخت و علاقه وافر او به سیاست، راهی را در پیش روی او نهاد که عزمی بزرگ می طلبید چنانچه در سن ۱۷ سالگی روزانه زندان شد و سختیهای این راه را به جان فرید چرا که استقامت و پایداری را آموخته بود. آنچنان که آن را به ظهور رساند و برای آنکه بتواند دردهای جامعه را به تصویر کشد به شعر و روزنامه نگاری پناه برد.

درسال ۱۳۲۴ به روزنامه نگاری پرداخت و این فودفتح بابی بود برای آنکه بیشتر در جریانات سیاسی قرار گیرد اما پس از مدتی زندانی شد و پس از آن به همراه خانواده به رضائیه رفت. اما روح پرمنب و جوش و کاوشگر او آرام نمی یابد و باز هم به تهران باز می گردد.

در سال ۱۳۲۶ اولین ازدواج او صورت گرفت. دراین سالها شاملو علاوه بر شعر و روزنامه نگاری، به قصه نویسی و فیلمنامه نویسی نیز همت می گمارد. باورها، دردها، دیده ها و شنیده های فویش را در قالب کلمات چه شیوا و شیرین بیان می دارد. کلمات چون

<http://mvmgroup.blogspot.com>

جوانه ای می مانند که در قالب شعر شکفته می شوند و به ثمر می رسند. شیوایی و سادگی اشعار شاملو تمسین برانگیز است و آدمی را متمیر می کند. گاه به دلیل فضای استبدادی آن زمان پر معناترین و عالی ترین مفاهیم را در قالب اشعاری عامیانه و کودکانه بیان میکند و گاه با داستانی کودکانه بسیاری از دردهای جامعه را به تصویر می کشد.

۱۷ سال پس از اولین ازدواجش با آیدا آشنا می شود و همین آشنایی و ازدواج موجب پیدایش بسیاری از اشعار ناب و زیبای شاملو می گردد.

مجموعه شعر آیدا در آینه، لمظه ها و همیشه را در همین سالها منتشر می کند. شاملو نه تنها در ایران درفششی جاودانه یافت بلکه در خارج از کشور نیز از شهرت و درفششی والا برخوردار بود و سفرزانیهای او در دانشگاههای خارج از کشور مؤید استقبال مجامع ادبی از او بود.

و سرانجام شاه مرگزای عاشق ترین شاعر این

دیار عشق و مهر، صبور مرد شعر و فرهنگ، کاشف فروتن شوکران عطوفت و جوانمردی بوسه بر کاکل فورشید داد و رفت.

رفت و صدای پر صلابت او هنوز در میان ما جاریست،

رفت و هزاران شعر زیبا و جاودانه او تا نسلها باقی است.

ترجمه های زیبایش، اشعار گرانمایه اش و هزاران کتاب و نوار گرانبهایش همچون گوهری گرانقدر تا نسلها فواهد درفشید

از سایت ادبیات و فرهنگ

زندگی نامه ای دیگر

احمد شاملو، در ۲۱ آذر ماه سال ۱۳۰۴ هجری شمسی در تهران متولد شد. دوره کودکی را به خاطر شغل پدرش که افسر ارتش بود و هر چند وقت را در جایی ماموریت می رفت، در شهرهایی چون رشت، سمیرم، اصفهان، آباءه و شیراز گذراند.

آموزشهای دبستانی را در شهرهای فاش و زاهدان و مشهد، و بخشی از دوره دبیرستان را در بیرجند، مشهد و تهران گذراند. در سال ۱۳۳۱ به همراه پدرش، که برای سروسامان

<http://mvmgroup.blogspot.com>

دادن تشکیلات از هم پاشیده ژاندارمری به گران و ترکمن صمرا انتقال یافته بود، به آنجا می رود و همزمان با تمصیل در فعالیتهای سیاسی مناطق شمال شرکت می کند. وی به خاطر طرفداری از آلمانیها و ضدیت با متفقین، در تهران دستگیر می شود و به زندان شوروی ها در رشت منتقل می شود. پس از آزادی از زندان به همراه خانواده به رضائیه می رود و کلاس چهارم دبیرستان را در آنجا سپری می کند و پس از بازگشت به تهران، برای همیشه تمصیلات مدرسی را رها می کند.

ازدواج نخست اول در سال ۱۳۲۶ صورت گرفت که ثمره آن چهار فرزند به نامهای سیاهوش، سیروس، سامان و ساقی است. در همین سال مجموعه اشعار «آهنگ های فراموش شده» از وی منتشر می شود. در سال ۱۳۳۰ شعر بلند ۲۲ و مجموعه اشعار «قطعنامه» و در سال ۱۳۳۲ «آهن و امساس» را منتشر می کند.

در سال ۱۳۳۳ به جرم سیاسی مدت چهارده ماه در زندان موقت شهربانوب و زندان قصر محبوس می گردد.

ازدواج دوباره او در سال ۱۳۳۶ چهار سال بیشتر دوام نمی آورد و کار به جدایی می کشد، تا اینکه در سال ۱۳۴۱ با آیدا آشنا می شود و این آشنایی در سال ۱۳۴۳ به ازدواج با او می انجامد.

بین سالهای ۱۳۳۶ تا ۱۳۷۶ دفترهای متعددی از اشعار شاملو منتشر می شود: «هوای تازه / ۱۳۳۶»، «باغ آینه / ۱۳۳۹»، «آیدا در آینه» و «لمظه ها و همیشه / ۱۳۴۳»، «آیدا: درخت و فنجر و فاطره / ۱۳۴۴»، «ققنوس در باران / ۱۳۴۵»، «مرثیه های فای / ۱۳۴۸»، «شکفتن در مه / ۱۳۴۹»، «ابراهیم در آتش / ۱۳۵۲»، «از هوا و آینه ها / ۱۳۵۳»، «دشنه در دیس / ۱۳۵۶»، «ترانه های کوچک غربت / ۱۳۵۹»، «مدایع بی موصله / ۱۳۷۱» و «در آستانه / ۱۳۷۶».

شاملو علاوه بر شاعری، در ترجمه نیز تواناست. ترجمه های بسیاری- از شعر و داستان و رمان- از وی به یادگار مانده است. مجموعه مفصل کتاب کوچه، که چند دهه از عمر شاعر صرف گردآوری و تدوین آن شده و تاکنون هفت مجلد آن به چاپ رسیده، از آثار بارزش این شاعر ارجمند است. از جمله فعالیتهای دیگر شاملو سرپرستی و اداره کردن مجلات متعددی است که از آن جمله است: کتاب هفته، فوشه، کتاب جمعه و ...

احمد شاملو سرانجام در دوم مردادماه سال ۱۳۷۹ چشم از جهان فروبست و طی مراسم باشکوهی در امامزاده طاهر کرج به خاک سپرده شد.

شاملو در نخستین دفتر شعرش «آهنگ های فراموش شده» تمت تاثیر شاعران نوپرداز و تغزل سرای معاصر است. شکل اشعار این مجموعه چهارپاره است و ممتوای آن، بیان احساسات سطحی و کم عمق و معمولی. وی پس از این مجموعه از طرفی به نیما و شعر او توجه می کند و از طرف دیگر به نوعی تفکر فاص اجتماعی و سیاسی گرایش می یابد و از لحاظ شعری به سوی استقلال می رود. «آهن و احساس» نمودار گرایش وی به نیما و «قطعه نامه» و «۲۳» نشان دهنده استقلال شاعری اوست. در مجموعه «هوای تازه» شاعر نشان می دهد که شعر واقعی از نظر او نه در گرو قالب فاص و معینی است نه متری به وزن یابی وزنی. از همین روست که در هوای تازه بیش از هر چیزی تونج شکل به چشم می خورد و شاعر شعر خود را در هر قالبی ارائه می دهد. هم در قالب مثنوی و چهارپاره و هم در قالب های آزاد نیمایی و غیرنیمایی. موفق ترین نمونه های شعر شاملو، که کارهای او را در معیار شعرهای پیشرو عصر ما دارای ارزش و اعتبار کرده است، غالباً آنهایی است که در قالب منثور سروده شده است. کارهای بعد از ۱۳۴۰ شاملو.

شاملو در این حرکت از آغاز تجربه شعر منثور تا امروز همچنان در حرکت به سوی کمال بوده است و کارهای اخیرش نشان می دهد که روز به روز بر اسرار کلمه، در زندگی شاملو، دست کم سی سال تجربه شعری را به دنبال دارد. پشتکار شاملو و استعداد برآمده وی سبب شد که او تنها شاعری باشد که شعر منثور را در مدی بسراید که به هنگام خواندن بعضی از شعرهای او انسان هیچ گونه کمبودی احساس نکند و با اطمینان خاطر آن را در برابر موفق ترین نمونه های شعر موزون در ادبیات معاصر ایران قرار دهد.

زبان شعر شاملو هم چون درفتی است که ریشه آن در زبان نظم و نثر فارسی دری تا مدود قرن هشتم استوار است، و شاف و برگ آن در فضای زبان امروز افشان گردیده است. به همین جهت این زبان، شکوه و استواری زبان دیروز و طراوت و تازگی زبان امروز را در خود جمع دارد. بی گمان راز زیبایی و موفقیت شعرهای سپید شاملو تا مدی زیادی مرهون همین زبان است که نه تنها فلاف عادت نمایی آن، چهره ای شاعرانه به آن می

بفشد، بلکه تشدید صفت آهنگینی آن هم، جای وزن عروضی و نیمایی را در شعرها پر می کند.

نگاهی به زندگی احمد شاملو:

۱۳۰۴- تولد ۲۱ آذر

۱۳۲۳- بازداشت در تهران و انتقال به زندان روس ها در رشت

۱۳۲۶- انتشار مجموعه شعر "آهنگ های فراموش شده"

۱۳۳۰- انتشار مجموعه شعر "قطع نامه"

۱۳۳۱- انتشار مجموعه شعر "آهن ها و امساس"

۱۳۳۶- انتشار مجموعه شعر "هوای تازه"

۱۳۳۷- ترجمه "پابرهنه ها" اثر زاهاریا استانکو با عطا بقایی

۱۳۳۹- انتشار مجموعه شعر "باغ آینه"

۱۳۴۳- انتشار مجموعه شعر "آیدا در آینه" و "لمظه ها و همیشه"

۱۳۴۴- انتشار مجموعه شعر "آیدا: درفت و فنجر و فاطره!"

۱۳۴۵- انتشار مجموعه شعر "ققنوس در باران"

۱۳۴۶- ترجمه کتاب "قصه های بابام" اثر ارسکین کالدول

۱۳۴۸- انتشار مجموعه شعر "مرثیه های فاک"

۱۳۴۹- انتشار مجموعه شعر "شکفتن در مه"

۱۳۵۰- ترجمه رمان "فزه"

۱۳۵۱- انتظار نوار کاست "صدای شاعر" در کانون پرورش کودکان و نوجوانان با اشعار

حافظ، مولانا، نیما، فیاض و شاملو

۱۳۵۲- انتشار مجموعه شعر "ابراهیم در آتش" / ترجمه رمان "مرگ کسب و کار من

است" اثر روبر مرل / گزیده شعرهای عاشقانه "از هوا و آینه ها"

۱۳۵۴- "حافظ شیراز" به روایت احمد شاملو

۱۳۵۶- انتشار مجموعه شعر "دشنه در دیس"

۱۳۵۷- انتشار "از مهتابی به کوچه" (مجموعه مقالات) / انتشار کتاب کوچه (دفتر اول آ)

<http://mvmgroup.blogspot.com>

۱۳۵۸- انتشار مجموعه شعر "ترانه های کوچک غربت" / انتشار کتاب کوچه (دفتر دوم آ)

۱۳۶۰- انتشار کتاب کوچه (دفتر سوم آ)

۱۳۶۱- انتشار کتاب کوچه (دفتر اول الف)

۱۳۶۲- انتشار کتاب کوچه (دفتر دوم الف) / کتاب کوچه (دفتر سوم الف) / توقف انتشار کتاب ها!!

۱۳۷۱- انتشار مجموعه شعر "مدایح بی صله" / مجموعه جدید "همچون کوچه یی بی انتها" ترجمه شعر جهان (با ۲۰۰ شعر) / کتاب کوچه (دفتر چهارم الف)

۱۳۷۴- به پایان بردن ترجمه "دن آرا"

۱۳۷۶- انتشار مجموعه شعر "در آستانه" / کتاب کوچه (دفتر پنجم الف) / "منتخب اشعار" در جدال با خاموشی / قطع پای راست شاعر!!

۱۳۷۷- "بن بست ها و ببرهای عاشق" منتخب اشعار / کتاب کوچه (مرف ب، مجلد اول) / کتاب کوچه (مرف ب، مجلد دوم) / کتاب کوچه (مرف ب، مجلد سوم) / کتاب کوچه (مرف آ در یک مجلد)

۱۳۷۸- کتاب کوچه (مرف الف، جلد اول) / کتاب کوچه (مرف الف، جلد دوم) / کتاب کوچه (مرف پ، جلد اول) / کتاب کوچه (مرف پ، جلد دوم) / مجموعه اشعار "مدایح بی صله"

۱۳۷۹- کتاب کوچه (مرف ت، جلد اول) / مجموعه شعر "مدیث بی قراری ماهان" / ساعت نه غروب روز یکشنبه ۲ مرداد درگذشت

(سالشمار از کتاب "بامداد همیشه" - یادنامه احمد شاملو- گرفته شده است)

مراسم ششمین سالروز درگذشت احمد شاملو در امامزاده طاهر کرج برگزار شد